

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres referanse
201833013

Deres dato
26.03.2018

Vår referanse
260382_v3/AASHILD

Vår dato
24.05.2018

Saksbehandler
Åshild Helland

Direkte telefon
51908739

Hørings svar - forslag til endringer i regelverket om anleggsbidrag

Det vises til høringsdokument 6/2018, med forslag til endringer i regelverket om anleggsbidrag.

Generelt

Lyse Elnett er positiv til de fleste endringene som NVE foreslår i regelverket om anleggsbidrag. Presiseringene som foreslås vil etter vår mening bidra til større likebehandling av nettkunder, utbyggere og andre som ber om netjtjenester, uavhengig av hvilket nettselskap de er i kontakt med.

De foreslåtte endringene anses generelt sett som positive, men det er etter vår vurdering fortsatt en del uklarerheter som vi ber om at NVE presiserer og klargjør før endelig forskriftstekst vedtas. Våre innspill fremkommer i merknadene til de ulike paragrafene.

Lyse Elnett støtter forslaget om at det skal fastsettes og kreves inn anleggsbidrag på alle nettnivå og for alle tilknytninger som utløser investeringer i strømmettet. Reduksjonsfaktoren som foreslås innført i regional- og transmisjonsnettet, er vi positiv til. Vi har heller ingen innvendinger mot forslaget om fjerning av bunnfradrag.

For nettselskap med egne montører, vil det ikke være mulig å kunne ta faste priser for mindre oppdrag. Med de foreslåtte endringene, vil mange oppdrag øke i pris, da samme prosess skal brukes for små enkle oppdrag som for store omfattende prosjekt. Lyse Elnett ber om at NVE vurderer mulighet for å kunne benytte faste priser for mindre oppdrag. Erfaringsmessig vil dette omfatte oppdrag med kostnad under 30.000 kr, typisk stikkledning til kunde med tilhørende måler og sikringslist.

Lyse Elnett støtter i utgangspunktet forslaget om at det skal settes et tak på kostnadsoverskridelser som nettselskap kan kreve at kunden dekker. Men, dersom det settes en begrensning på kostnadsoverskridelser utover estimert anleggsbidrag, må det være mulig for nettselskapene å kunne legge inn usikkerhet knyttet til grøfttekostnad og tillatelser. Det må også presiseres nærmere hvilket estimat som skal legges til grunn. Nærmere kommentarer er angitt under merknadene til §16-11.

Behov for avklaringer knyttet til overgangsregler, begrep og definisjoner

Overgangsregler

I § 16-12 er det foreslått overgangsregler for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett. Det er i høringsnotatet angitt at planlagt ikrafttredelse for reglene er 1. januar 2019. Lyse Elnett mener det er behov for at overgangsregler også fastsettes generelt. Det er foreslått nye krav, og det må være helt klart for hvilke anleggsbidragssaker/nett-tjenestesaker de nye reglene skal gjelde for. Skal de eksempelvis gjelde:

- der kunden «ber om» nett-tilknytning/økt kapasitet eller bedre kvalitet fra og med 1. januar 2019, jfr § 16-1, eller
- Der kunde har «akseptert avtale om tilknytning og anleggsbidrag», jfr § 16-3 og § 16-4, fra og med 1. januar 2019?

Kundebegrepet

I de nye reglene som foreslås, brukes begrepet «kunde» gjennomgående. Begrepet er ikke definert nærmere. Slik utbyggingen av nettet faktisk skjer, er det slik at store utbyggere i de aller fleste tilfellene bestiller og betaler utbyggingene av nettet som forsyner nye boligkunder. Utbyggere vil være kunder, eventuelt representanter for fremtidige (nett)kunder, men de bestiller og betaler ikke i kraft av å være nettkunder. De er eiere av den elektriske installasjonen (anleggseier), frem til boligeier kjøper boligen, jfr begrepene som brukes i standard tilknytningsavtale.

Vi legger til grunn at kunde-begrepet i de foreslåtte bestemmelsene inkluderer slike utbyggere. Dette innebærer eksempelvis at det ikke er krav om at avtale skal inngås med «fremtidig» boligeier etter § 16-4, men at det er tilstrekkelig at avtale inngås direkte med utbygger.

Dette leder også til at vi foreslår at det må gis en presisering i tilknytning til § 16-10 om anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet. Denne må innebære at «kunder», det vil si utbyggere som representerer/betaler anleggsbidrag/bestiller nett-tilknytninger for enkelt-kunder/enkelt-tilknytninger med kapasitet mindre enn 1 MW, ikke skal betale anleggsbidrag for investeringer i regional- eller transmisjonsnettet. Dette vil innebære at utbyggere som bygger ut boligfelt, ikke skal belastes slike kostnader. Det må være slik regelen er ment å virke. Utbyggere som bygger ut for industri-/næringsfelt, vil derimot måtte betale anleggsbidrag for investeringer i regional- eller transmisjonsnettet, dersom nettet for de industri-/næringskundene det bygges ut for, bygges for enkeltkapasiteter på 1 MW eller mer. I vårt distrikt har vi enkeltaktører/utbyggere, eksempelvis kommunale tomteselskaper, som også bygger ut infrastruktur, som vei, vann- og avløp og strømnnett for industriområder; slik andre utbyggere gjør for boligfelt.

Avtalt effekt

Kundens bestilte/avtalte «effekt» er et viktig begrep i de nye reglene som nå forskriftsfestes. Lyse Elnett mener dette reiser en rekke problemstillinger. NVE sitt forslag kan føre til at effektbehovet i nettet faktisk øker; dvs at det nettet en bygger blir overdimensjonert. I høringsnotatet side 19 er det angitt at for uttakskunder, så er det kundens overbelastningsvern som er utgangspunktet for alle beregninger som skal foretas. Dette er «avtalt mengde effekt». Dette vil etter vår vurdering gi uheldige utslag. I dag vil en, når en skal avgjøre om en kan knytte ytterligere en kunde til eksisterende nett, se på faktisk forbruk/uttak fra eksisterende kunder og «ramme» i eksisterende kabler/skap. Bestilt/avtalt effekt tar eksempelvis ikke hensyn til ulike forbruksprofil for kunder tilknyttet samme nett, og samtidighetsfaktorer. Dersom «mulig uttak» legges til grunn, kan ytterligere kunder knyttes til. Dersom «bestilt effekt» legges til grunn; må det bygges nytt/mer nett. Det siste er etter vår mening ikke i samsvar med formålet om effektiv utvikling og utnyttelse av nettet.

Lovtekniske forhold

I forslaget som er sendt ut, er bokstaveringen i flere av paragrafene feil. (I § 16-1, skal det eksempelvis stå a), b), og c), mens det står d), e), og f).) Vi legger til grunn at dette blir rettet i den endelige forskriftsteksten.

Kommentarer til de spesifikke endringsforslagene

Lyse Elnett har gått detaljert gjennom de spesifikke endringsforslagene. Vurderingene våre er gjort ut fra egne erfaringer gjennom mange år, både i kontakt med utbyggere, kunder og NVE.

Merknader til § 1-4

Forslag til korrigerende ordlyd:

§ 1-4, slik den nå er foreslått, kan være noe vanskelig å lese, (særlig for de som ikke har inngående kjennskap til inntektsrammesystemet for nettselskaper).

Vi foreslår derfor at § 1-4, 1. ledd, 2. punktum får slik ordlyd:

«Dette gjelder likevel ikke for betaling av anleggsbidrag etter kapittel 16 eller for betaling (byttet ord) av andre netjtjenester etter § 17-4, når betalingen dekker utgifter som ellers ville ha vært ført i årsregnskapets balanse.» Våre forslag til endringer er markert.

Klargjøring av bestemmelsen:

Det er behov for klargjøring av hvilke netjtjenester som er omfattet av § 17-4, jfr § 1-4, 1 ledd, 2. punktum. I § 17-4 omtales «tjenester som normalt ikke kan forventes levert». Selv om dette begrepet også kan gjenfinnes i dagens bestemmelse, (§ 1-4, 2. ledd), er det ikke avklart noe sted hva som er omfattet her. Ordlyden i seg selv er ikke avklarende. Vi tror at nettselskapene i dag har ulik praksis knyttet til hvilke tjenester som de fakturerer kundene for, i medhold av denne bestemmelsen. Det kan være at NVE mener at dette er klart fastsatt gjennom praksis. Dette bør likevel fremkomme i bestemmelsen, eventuelt nærmere i merknader til denne.

Eksempler på «tjenester» som nettselskapene yter:

- Midlertidig utkobling av vårt/kundens anlegg
- Overvåkning av vårt anlegg mens arbeider pågår
- Opplysninger om våre anlegg
- Rykke ut ved tvil om feilen er i vårt/kundens anlegg

Andres utførelse av netjtjenester

I svært mange prosjekt, både anleggsbidragsprosjekt (kapittel 16) og prosjekt der kostnadene følger av § 17-4, vil kunden ønske å utføre deler av arbeidet selv. Et typisk eksempel er graving. Bestemmelsen i § 1-4, 2. ledd har da fått en uheldig utforming. Har NVE ment at kunden i tilfelle må fakturere kostnadene til nettselskapet, slik at det synliggjøres i regnskapet, og at vi deretter må «tilbakefakturere» kunden dette, siden dette er anleggskostnader? Det blir i tilfelle meget omstendelig og byråkratisk.

Merknader til § 15-1

I § 15-2 er det i 3. ledd gitt en særbestemmelse for plusskunder. Bør det være en særregel for plusskunder etter denne bestemmelsen også?

Merknader til § 16-1

I § 16-1 er det foreslått en «skal»-regel.; det angis at nettselskapet «skal kreve inn» anleggsbidrag. Hva ligger i begrepet «skal kreve inn»? Selv om det innføres en «skal» regel, så legger vi til grunn at nettselskapet har anledning til å frafalle hele eller deler av kravet i forbindelse med gjeldssaneringsordninger. Vi legger også opp til at regelen ikke skal forstås slik at nettselskapet plikter å forfølge alle saker rettslig/via inkasso ved manglende betaling/tvist om betalingens størrelse.

Krav om forhåndsinnbetaling?

Det er uklart om NVE her mener å fastsette en plikt for nettselskapet, til å kreve at kunden alltid forhåndsinnbetaler hele det estimerte anleggsbidraget. Dersom NVE har ment å fastsette en slik plikt, ber vi om at dette klargjøres.

Dersom det er foreslått å fastsette en slik plikt, har vi innsigelser mot dette. Lyse Elnett krever i dag inn anleggsbidrag. Vi har en praksis, der innbetaling er avhengig av størrelsen på anleggsbidraget. I mange av våre anleggsbidragssaker har vi store utbyggere som er vant med å betale etter fremdrift. Vi anser det også som naturlig at vi i en del prosjekter, deler opp betalingen. Vi ønsker at dette fortsatt skal være mulig.

Fristregler knyttet til 10-årsregelen

Det er uklart ut fra forskriftsteksten både når 10-årsfristen starter å løpe, og når den løper ut. I høringsnotatet fremgår det at 10-årsfristen starter når «nettanlegget er ferdigstilt». Selv om dette ikke er angitt direkte, så oppfatter vi dette dihten at ferdigstilt betyr «strømsatt». Vi legger til grunn at NVE kommer med en nærmere klargjøring om begrepet skal forstås annerledes.

I bestemmelsen er det angitt at 10-årsfristen løper ut når «kunden ber om..». Vi legger dermed til grunn at det er tidspunktet for «forespørsel», jfr § 16-3, 1 ledd bokstav a), som er avgjørende. Dette vil også hindre at kunden skyter aksept, jfr § 16-3, 1 ledd bokstav c), ut i tid for å unngå

anleggsbidrag. Vi legger til grunn at NVE kommer med en nærmere klargjøring om begrepet skal forstås annerledes.

Hvilke anleggskostnader skal med i vurderingen etter 2. ledd? (Smh med merknader til § 16-6) Som det fremgår nedenfor, så har NVE angitt at det kun er kostnader for «anlegg som kunden benytter», som skal med anleggskostnadene. Her er det nødvendig med avklaringer. Når anlegget driftes radielt, hvilke tidligere anleggsbidragskostnader skal da med, dersom bestemmelsen skal tolkes slik at kunden kun «benytter» anlegg frem til tilknytningspunktet sitt? Det kan bli ganske komplisert, å finne ut, hvilke kostnader i et tidligere anleggsbidragsfinansiert prosjekt, som er relevante for den nye kunden som kommer til. Kravet kan medføre at nettselskapene må innføre eget regnskap for hver enkelt anleggsdel i den delen av nettet som er finansiert via anleggsbidrag. Kostnadene for kundene vil med det øke.

Merknad til § 16-2

I bestemmelsen er det angitt at informasjon skal gis, når kunden «utløser» et anleggsbidrag. Hva om anleggsbidraget beregnes til kr 0, er dette aktuelt?

Innholdet i informasjonsplikten

I henhold til tidligere avgjørelser fra NVE, er det slik at nettselskapets informasjonsplikt knyttet til anleggsbidrag også reguleres av kontrollforskriftens § 13-5. I henhold til NVEs vedtak i klagesak 201400684, så regulerer denne at nettselskap «etter forespørsel om mulig tilknytning», skal vurdere om tiltaket utløser behov for investeringer i nettet, og innen rimelig tid gi et overordnet overslag på forventet anleggsbidrag. Det er også angitt at «et slikt overslag gitt i en tidlig fase vil ofte være beheftet med stor usikkerhet». Det er angitt at «det er en avveining hvor store ressurser nettselskapet skal legge i en tidlig fase ved potensielle nye tilknytninger før de presenteres et grovestimat, da nettselskapet får mange henvendelser om tilknytninger som av ulike årsaker likevel ikke realiseres». Det er videre angitt at den informasjonsplikten som følger av dagens § 17-5 (8. ledd) utdyper denne informasjonsplikten, som følger av § 13-5. Det er angitt at § 17-5, 8. ledd skal ivareta at «kunden skal være informert om at det vil påløpe kostnader» og «beregningsgrunnlaget for disse» før kunden «inngår bindende avtale» og kostnadene faktisk påløper. Dette kostnadsoverslaget som gis etter § 17-5, skal «være spesifisert på en slik måte at kunden i samråd med sakkyndig kan ta stilling til rimeligheten i kostnadsoverslaget».

Legger NVE fortsatt til grunn at det foreligger en egen informasjonsplikt knyttet til anleggsbidrag basert på § 13-5, eller er alle forpliktelsene nå regulert av kapittel 16?

I høringsnotatet er det angitt at all informasjonsplikten nå samles i kapittel 16. Det bør da angis i § 13-5, 2. ledd at informasjonsplikt knyttet til tariffen anleggsbidrag er regulert av kapittel 16. Skal det fremdeles gis et «overordnet overslag», for å hindre at nettselskapene bruker for mye ressurser på tilknytninger som ikke realiseres, eller endres praksis nå? Er det kostnadsestimatet som § 16-2, 1. ledd bokstav c beskriver i tilfelle et slikt «overordnet overslag» som er «beheftet med stor usikkerhet»?

NVE legger opp til at det kostnadsestimatet som angis i § 16-3, 1 ledd bokstav b, ikke skal ha slik usikkerhet, da dette skal være et pristilbud, som gir rettigheter til kunden mht betalingsplikt. Dette innebærer at det vil være nødvendig for nettselskapene å bruke mye mer tid på å detaljprosjekttere før kundene gis et prisestimat. Siden kunden fortsatt har rett på gratis prisestimat, slik vi oppfatter forslaget, vil nettselskapet og nettkundene måtte ta betydelige kostnader knyttet til dette. Dette er ikke i samsvar med den praksis som vi har hatt pr i dag, og den praksis som også NVE har godtatt i klagesaker.

Vår praksis har vært at vi har gitt kunden et tilbud, med et grovestimat; gratis. Når kunden har akseptert tilbudet, har vi igangsatt detaljprosjektering. Vi har deretter utarbeidet en prosjekteringskalkyle, som sendes kunden. Kunden får deretter en mulighet for å revurdere tilknytningen, og å avbestille/avslutte saken. I samsvar med gjeldende praksis vil da kunden faktureres for medgåtte kostnader for utarbeidelse av prosjekteringskalkylen. (I mange store prosjekt har vi ofte ganske få opplysninger å basere den første kalkylen på.)

NVE sitt forslag kan forstås dithen at nettselskapene må ta kostnadene med å utarbeide detaljerte kalkyler til alle som henvender seg til nettselskapene med potensielle tilknytninger. I tillegg skal også nettselskapene måtte dekke merkostnadene i de tilfeller der prosjektkostnadene blir langt høyere enn kalkylen la til grunn. Lyse Elnett ber om nærmere klargjøring fra NVE omkring dette.

Det er viktig å påpeke, at inntekten til nettselskapene er politisk bestemt. Alle håndverkere, og entreprenører, som NVE viser til, har fri prisfastsettelse i et marked med fri konkurranse. Der er det vanlig at man kan prise all slags risiko, noe nettselskapene ikke kan.

Merknader til § 16-3/§ 16-4

Dokumentasjon av «avtale»

I forslaget § 16-3 (og § 16-4) innføres krav om dokumentasjon av, og inngåelse av skriftlig «avtale». I norsk rett, så er det slik at avtale = tilbud + aksept som samsvarer med tilbudet. Forslagets § 16-3, bokstav b) og c) legger også opp til dette. For å unngå misforståelser foreslår vi at bokstav c) omformuleres slik: «*akseptert tilbud om tilknytning og anleggsbidrag.*»

Formuleringene her, og i § 16-4, kan skape inntrykk av at NVE tenker å stille krav om at en alltid skal sette opp et kontraktsdokument, der alle betingelsene står samlet og som underskrives av begge parter. Vi legger til grunn at NVE ikke har ment dette slikt, og ber NVE komme med en nærmere klargjøring om dette skal forstås annerledes. Vi vil også understreke at krav om et eget kontraktsdokument vil være unødvendig, fordyrende, og også hindre den digitalisering som er nødvendig i bransjen.

Vi foreslår derfor at § 16-3 og § 16-4 omformuleres noe. Dersom bestemmelsene i § 16-4 skal beholdes som foreslått, så foreslår vi at det i § 16-3 b) sies: «*tilbud til kunde. Tilbudet skal gjengi det kunden har bestilt i forespørselen, estimert anleggsbidrag og estimert tidspunkt for ferdigstillelsen av anlegget*». Vi har særkommentarer til det siste forholdet.

Skriftlighet

I § 16-4 er det stilt krav om skriftlighet. Pr i dag, så er det juridisk slik, at skriftlig betyr «skriftlig», det vil si på papir. Her må NVE sørge for at reglene som fastsettes åpner for at: aksept kan sendes pr epost, at aksept kan sendes gjennom digitale systemer; slik enkelte nettselskaper i dag gjør via Elsmart, osv. Vi ber om at NVE omformulerer forskriftsteksten, slik at dette sikres.

Endringer i estimert anleggsbidrag

I tidligere klagesaker har NVE lagt til grunn at nettselskapene har plikt til å informere om forhold som medfører endringer av anleggsbidraget underveis. Dette gjelder både endringer av tekniske løsninger, faktiske forhold og økonomiske forhold som medfører endringer i størrelsen på anleggsbidraget. I § 16-3, så er det fastsatt at overholdelse av denne informasjonsplikten dokumenteres. Vi oppfatter at NVE har ment, at så langt kunden er gitt denne informasjonen, så vil dette øke det estimatet som er grunnlag for 15 % vurderingen som er foreslått i § 16-11. Vi ber om at det også presiseres i ordlyden at det er «*estimert anleggsbidrag, inkludert varslede endringer i estimert anleggsbidrag*» som er utgangspunktet for vurderingen i § 16-11, 2. ledd.

Informasjon om endringer før merkostnaden påløper

I høringsnotatet er det angitt at nettselskapene, for å overholde informasjonsplikten etter § 16-3, skal informere kunden «*før den uforutsette merkostnaden påløper*».

Vi er enige med NVE at det selvfølgelig er ønskelig at kunden informeres så snart som mulig, og også før kostnaden påløper; om dette er mulig. Dette vil likevel, i mange tilfeller, verken være faktisk, praktisk eller teknisk mulig.

Et eksempel: Nettanlegget som skal bygges, befinner seg på en øy. Når entreprenør kommer til ferjen, så viser det seg at ferjen har fått motortrøbbel, og han må vente til neste avgang. Entreprenøren vil ha rett på betaling for ventetid. Dette skal med i kostnadsgrunnlaget som noe kunden må dekke. Dette kan det jo ikke varsles om før hendelsen faktisk inntreffer. Det kan heller ikke være slik at entreprenøren bare skal returnere, for nytt forsøk senere, fordi dette vil jo bare gi enda mer kostnader.

Vi legger til grunn at NVE ikke kan ha ment det som sies så absolutt som det kan oppfattes, og legger til grunn at NVE gir nærmere avklaringer omkring dette når reglene blir vedtatt.

Krav om aksept direkte fra kunden

Vi er enige med NVE om at det er den som ber om tilknytning, som må gi aksept, jfr § 16-3, bokstav c). Det fremstår likevel som merkelig, dersom NVE mener at de alminnelige fullmaktsregler ikke skulle gjelde. Vi forstår NVE dithen, at der den som forespør oss, har fullmakt fra kunden, så vil han også kunne akseptere tilbudet.

(Vi legger også til grunn, at det vil være opp til nettselskapets diskresjonære skjønn, å avgjøre hvem i et selskap de krever aksept fra. I mindre saker, vil det kanskje fremstå som unødvendig at selskapets styre formelt sender bestilling, særlig når bestillingen har et slikt økonomisk omfang at dette vil ligge innenfor en avdelingsleders beslutningskompetanse. Eksempel, et mindre lagerbygg til et stort konsern må oppgradere inntaket sitt; med kostnader til nettselskapet på kr 20 000. Må aksept gis av styreleder, som har signaturkompetanse, jfr allmennaksjelovens § 6-30, for at vi skal oppfylle forpliktelsene etter § 16-3?)

I tillegg er det også slik, som nevnt ovenfor, at i de fleste store utbygginger av boligfelt, så er det utbyggere som ber om tilknytning. Som angitt ovenfor legger vi til grunn at kunde-begrepet i de foreslåtte bestemmelsene inkluderer slike utbyggere. Dette innebærer eksempelvis at det ikke er krav om at avtale skal inngås med «fremtidig» boligeier etter § 16-4, men at det er tilstrekkelig at avtale inngås direkte med utbygger.

Angivelse av «estimert tidspunkt for ferdigstilling av nettanlegget»

I bestemmelsen er det angitt at det i avtalen med kunden også skal angis «*estimert tidspunkt for ferdigstilling av anlegget.*» Dette kravet er ikke angitt i § 16-3. Som angitt nedenfor, foreslår vi at § 16-3 og § 16-4 samles i en bestemmelse. Det kan være uklart når dette estimatet skal angis. Desto tidligere man er i prosessen, desto mer usikkert vil et slikt estimat være. Vi legger til grunn at NVE ikke har ment å knytte noen kontraktrettslige forsinkelsesvirkninger til dette tidspunktet som det nå stilles krav om angivelse av. Dersom det skulle være ment å knytte virkninger, som prisavslag, heving, erstatning, dagmulkt osv til dette, stiller vi oss negative til dette.

Lyse Elnett foreslår at § 16-3 og § 16-4 omskrives, og at bestemmelsene samles i en paragraf.

Merknader til § 16-5

I høringsnotatet viser NVE til at det gjennom klagesaker er avklart at det ikke er anledning til å legge påslag for risiko på anleggskostnadene. Når det nå foreslås en 15 % regel i § 16-11, 2. ledd, ber vi NVE revurdere dette standpunktet. Vi mener det må være mulighet for nettselskapene å hensynta usikkerhet/risiko i det estimerte kostnadsgrunnlaget.

Merknad til § 16-6

Begrepet «anlegg om kunden benytter» (smh med merknader til § 16-1, 2. ledd)

Lyse Elnett ber om at det gjøres nærmere avklaringer knyttet til hva som ligger i dette begrepet. I dag bygges nettet ofte masket, men driftes radielt. NVE har lagt til grunn at «*distribusjonsnettet per definisjon regnes som radielt nett*», jfr høringsnotatet. Er det da kun anlegg «foran» tilknytningspunktet som kunden «benytter», og er det kun kostnadene for denne delen av utbyggingen som skal med i anleggskostnadene? (Eksempel: nettstasjon, lavspentkabel, skap, stikkledning kunde, lavspentkabel videre fra skap, nettstasjon. Skal kun 1. nettstasjon, lavspentkabel, skap og stikkledning kunde med i anleggskostnadene?)

Merknader til § 16-7

Lyse Elnett mener teknisk levetid bør legges til grunn ved beregning, for å unngå at nettkostnadene øker mer enn nødvendig. Vi foreslår imidlertid at det bør være mulig å basere vurderingene på erfaringstall for en komponenttype, slik at man unngår diskusjoner rundt restlevetid til den enkelte komponenten.

Merknader til § 16-8

Lovteknisk merknad

Vi forslår at det i ordlyden i 2. ledd, tas inn et «likevel», mellom «kunder» og bestiller».

Fristregler knyttet til 10-årsregelen

Som angitt ovenfor, i tilknytning til § 16-1, 2. ledd legger vi til grunn at «ferdigstillelse» betyr «spenningssatt». Det kan være uklart når 10-årsfristen utløper. I § 16-8, 2. ledd brukes begrepet «bestiller». I § 16-1 brukes begrepet at kunden «ber om nettilknytning». I § 16-2 brukes begrepet, «når kunden utløser et anleggsbidrag», mens det i § 16-3 snakkes om «forespørsel fra kunde» og «akseptert avtale». Vi ber om at NVE klargjør hvilket steg av prosessen som avbryter 10-årsfristen.

Plikt til å opplyse

I høringsnotatet fremgår det, at nettselskapene plikter å opplyse kunden om retten til tilbakebetaling i avtalen. Vi foreslår at NVE forskriftsfester dette kravet.

Hvem tilbakebetalingen skal skje til

Vi er enige med NVE i at tilbakebetalingen skal skje til anleggseier(installasjonseier). Dette kan med fordel også presiseres i forskriftsteksten.

Merknader til § 16-9

I § 16-8 sikres det at enkeltkunde som har anleggsbidragsfinansiert tilknytning, får tilbakebetalt om nye kunder får tilknytning i samme nettanlegget i løpet av de neste ti årene.

Vi mener det samme ikke er sikret der flere kunder har anleggsbidragsfinansiert anlegget, jfr § 16-9, 2. ledd, 1 punktum. Her stiller ordlyden ikke krav om tilbakebetaling til disse kundene, om nye kunder får tilknytning i samme nettanlegg i løpet av de neste ti årene.

Vi ber om at NVE avklarer om regelen er ment slik.

Merknader til § 16-10

Det er behov for nærmere avklaring knyttet til kundebegrepet i 1. ledd, jfr det som er angitt tidligere i høringssvaret vårt.

I høringsnotatet fremgår det at siste ledd er tenkt som et unntak «for å håndtere spesielle saker i transmisjonsnett». Dette bør da også fremgå direkte i forskriftsteksten, slik at 3. ledd lyder: «*Kostnadsgrunnlaget for transmisjonsnett kan begrenses i særskilte tilfeller*».

I høringsnotatet er det angitt at reduksjonsfaktoren på 0,5 etter § 16-10, 2. ledd, ikke skal brukes når hele kostnadsgrunnlaget kan fordeles på kundene. Dette kan med fordel også fremkomme i selve forskriftsteksten.

Merknader til § 16-11

Lyse Elnett støtter i utgangspunktet forslaget om at det skal settes et tak på kostnadsoverskridelser som nettselskap kan kreve at kunden dekker. Men, dersom det settes en begrensning på kostnadsoverskridelser utover estimert anleggsbidrag, må det være mulig for nettselskapene å kunne legge inn usikkerhet knyttet til grøftekostnad og tillatelser. Det må også presiseres nærmere hvilket estimat som skal legges til grunn når tak beregnes.

NVE har angitt at «nettselskapets arbeid med nettilknytninger og forsterkninger er sammenliknbart med håndverkertjenester og avtaler om oppføringer av boliger til forbrukere». Vi kan ikke se at det er naturlig å sammenligne med håndverkertjenesteloven, da vi opplever at mange av de som skal betale for anleggsbidrag og nettjenester ikke forbrukere, men andre aktører.

Innføring av tak på kostnadsoverskridelser som nettselskap kan kreve at kunden dekker, medføre at NVE må gi nærmere regulering knyttet til hvordan det er tillatt å estimere. NVE kan etter vår mening ikke fastholde den praksis som har vært til nå, blant annet knyttet til forbud mot risikopåslag.

Vi finner det nødvendig å gi noen konkrete eksempler. I mange saker, knytter økte kostnader fra estimat til endelig kostnad seg til tid som det har vært nødvendig å bruke, for å inngå grunneieravtaler og å få på plass nødvendige offentlige tillatelser. For fremtiden kan vi bli nødt å estimere kostnaden til dette ut fra de sakene der vi har brukt mest tid. Dette for ikke å risikere at nettselskapet, og de andre nettkundene må bære kostnadene knyttet til eksempelvis avtaleforhandlinger som går i langdrag. Dersom forslaget i tillegg skal forstås dithen at alle skal forskuddsinnbetale, vil dette innebære, at mange unødige må forskuddsinnbetale for mye.

I høringsnotatet har NVE konstatert at det er «nettselskapet som er nærmest til å vurdere forhold som påvirker gravearbeidet, for eksempel grunnforhold og værforhold». Dette er ikke alltid tilfelle. Gravingen vil ofte i hovedsak skje på eiendom som kunden eier/besitter. Det vil da være kunden som har de beste kunnskapene om grunnforhold, og ikke nettselskapet. Dersom NVE mener at nettselskapet skal sammenlignes med/likestilles med entreprenører/tjenesteutøvere, så er det heller ikke slik at disse har den alminnelige risikoen for grunnforhold, værforhold osv. Dette har byggherre/bestiller av oppdrag.

Dersom nettselskapene har plikt til å ha «tatt tilstrekkelig høyde for» risiko, jfr høringsnotatet side 48, men ikke kan ta risikopåslag, jfr vedtak som 201606164, hvordan ser NVE for seg at nettselskapene da skal ta tilstrekkelig høyde for risiko?

Det er også uklart, ut i fra forslaget, hva 15 % skal vurderes ut fra. I § 16-2 fremgår det at kunden skal få et «kostnadsestimat». I praksis fra NVE har det vært lagt til grunn at kunden, «kostnadsfritt» har rett på et grov-overslag over kostnadene. Vår praksis har vært at vi, etter bestilling, har foretatt detaljprosjektering, og at kunden deretter har fått en ny prosjekteringskalkyle. Vi har oppfattet at NVE har sagt at dette er i samsvar med dagens praksis.

NVE har angitt at praksis nå forskriftsfestes. Er det da forskjell på kostnadsestimat etter § 16-2, 1. ledd, bokstav c og «estimert anleggsbidrag» etter § 16-3, 1 ledd, bokstav b og § 16-4, 2 ledd? Er det «estimert anleggsbidrag» etter § 16-2, 1 ledd, bokstav c, eller estimert anleggsbidrag inkludert varslede endringer i estimert anleggsbidrag, jfr § 16-3, 1 ledd, bokstav d), som er basis for den grense som er angitt i § 16-11, 2 ledd? Det må i tilfelle være det siste.

I § 16-11, 2. ledd, siste punktum er det angitt at begrensningen ikke gjelder «dersom kostnadsoverskridelsen skyldes forhold på kundens side». Vedtas en 15 % regel, er vi enige at det må gjøres et slikt unntak. Med, når vi leser høringsnotatet, er vi i tvil til om hva NVE mener skal falle inn under dette unntaket. Som angitt ovenfor, mener NVE at nettselskapet skal ta en rekke risikoer som vi mener «normalt» skyldes kundens forhold, for eksempel grunnforhold. Det er dermed behov for klarere retningslinjer fra NVE sin side. Er det kun tenkt på:

- Der kunden endrer sin bestilling teknisk/faktisk
- Der kunden setter egne krav til hvordan prosjektet gjennomføres, eksempelvis mht gravetrase
- Der kunden ikke gir nødvendig bistand ved å innhente tillatelser mm

I klagesak (201606164) har NVE uttalt: Et overslag til kunden «er ment å gi kunden et mest mulig korrekt anslag på hva sluttsummen vil bli.» Det er også angitt at det er «relevant og viktig å gi kunden informasjon om usikkerhet i tilbudet, og å anslå hvor stor denne usikkerheten typisk vil være». I samme sak hadde vi angitt «det er ikke tatt høyde for ekstrakostnader som kan oppstå som følge av alminnelige endringer i prosjektgjennomføringen, som eksempelvis: «Arbeid utenom ordinær arbeidstid, uhensiktsmessig framdrift (mange oppmøter), uforutsette grunnforhold, endrede/nye pålegg fra myndigheter/forvaltning». NVE har i den nevnte saken ikke hatt innvendinger mot dette. Når det gjelder de nevnte forholdene, er det kun «uhensiktsmessig framdrift», som alltid vil skyldes «forhold på kundens side», slik forslaget til NVE forstås.

I vedtak har NVE sagt at vi ikke får lov å prise inn risiko i kostnadsoverslaget. Dersom vi ikke kan prise inn risiko, hvordan skal vi da sikre et riktig overslag? I nevnte sak sa også NVE at det var lov «å oppgi et spenn for hvor stort anleggsbidraget kan bli», for å opplyse kunden om risikoen. Dette har NVE nå gått bort fra, da vi i følge forslaget heller ikke kan prise/illustrere risiko på denne måten lenger. Forslaget legger, slik vi forstår det, opp til at estimatet skal være ETT tall.

Mulighet for fastpriser?

For nettselskap med egne montører, vil det ikke være mulig å kunne ta faste priser for mindre oppdrag. Med de foreslåtte endringene, vil mange oppdrag øke i pris, da samme prosess skal brukes for små enkle oppdrag som for store omfattende prosjekt. Lyse Elnett ber om at NVE vurderer mulighet for å kunne benytte faste priser for mindre oppdrag, Erfaringsmessig vil dette omfatte oppdrag med kostnad under 30.000 kr, typisk stikkledning til kunde med tilhørende måler

og sikringslist. Andre eksempler er etablering av kortslutningsvern, skjøting av stikkledning, midlertidig utkobling av kundens anlegg mm.

Merknader til § 16-12

Vi er enige med NVE i at det vil være behov for overgangsregler knyttet til innføring av anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett. Vi er også enige med NVE at tidspunktet bør relatere seg til når forslagene ble sendt på høring.

Det er uklart hva som ligger i kriteriene i § 16-12, 1. ledd bokstav c. I høringsnotatet er det angitt at unntaket er tatt inn for å sikre de som har inngått bindende avtaler med leverandører og entreprenører. Disse skal ikke måtte pådra seg store økonomiske tap. Vi er enige med NVE i denne vurderingen. Av ordlyden fremgår det at dette også gjelder om «*nettselskapet og kunde har inngått bindende økonomiske avtaler med hverandre*». Dette er ikke omtalt nærmere i høringsnotatet. Vi legger til grunn at det NVE sikter til, er at det er inngått avtale om anleggsbidrag.

I 2. ledd er det også angitt at unntaket gjelder, om det er dokumenterbare grunner til at nettselskap ikke har mottatt konsesjon. I høringsnotatet er regelen omtalt slik at det også gjelder kundens konsesjonsforhold. Vi ber NVE klargjøre dette.

Merknader til § 17-4

Merknader i tilknytning til § 1-4 er angitt tidligere i høringssvaret.

Kommentarer til 1. ledd bokstav a:

NVE har nå foreslått å fastsette en regel, som tilsier at vi skal ta betalt for alle flyttinger som kunder ønsker utført. Lyse Elnett er uenige i at NVE kan og bør innføre en slik regel.

For det første vil det være lovregler som regulerer dette. Et kjent eksempel er ledningsforskriftens § 16, 1. ledd (og tidligere rettspraksis, om tilsvarende forpliktelser før ledningsforskriftens ikrafttredelse).

For det annet vil dette komme i strid med nettselskapenes avtalefrihet på privatrettens område. Det er full avtalefrihet på servitutrettens område. Det er nødvendig for alle nettselskaper å inngå avtaler (skriftlige eller muntlige) om slike rettigheter til å ha våre anlegg liggende på privat grunn. Dette er også et vilkår i alle gjeldende områdekonsesjoner. Som ved alle andre servitutter, vil grunneiere da ha rett på erstatning for de økonomiske ulemper dette påfører eiendommen. I avtaler vi inngår for kablede anlegg i distribusjonsnett, så fastsetter vi, at vi ikke gir grunneiere erstatning for vår rett til å ha kablet liggende. For å sikre at grunneier ikke får et økonomisk tap ved anlegget, så fastsetter vi at anlegget flyttes, dersom dette er nødvendig for grunneierens utnyttelse av eiendommen. Vi tar kostnadene med slike flyttinger. Vilklårene for dette er, at grunneier anviser alternativ trase på eiendommen, flyttingen må være praktisk mulig å gjennomføre, og nettmessige forhold må ikke være til hinder for dette. Dette gir den mest samfunnsøkonomiske løsningen, for nettselskapet, nettkundene og grunneierne.

I vårt distrikt, er det slik at det kontinuerlig skjer en betydelig utbygging, som innebærer at våre anlegg må omlegges. Vi mener at vi har funnet den beste løsningen for å håndtere kostnadene rundt dette. Vi legger til grunn at NVE ikke har ment å hindre denne løsningen. Vi ber om at NVE omformulerer bestemmelsen, slik at dette kommer klarere frem.

Merknader til § 17-5

Betaling for nettutredninger i distribusjonsnett

I forslaget er det lagt opp til at det kun kan tas betalt for rene nettutredninger i regional- og transmisjonsnett. Vi ber om at det også legges opp til at det kan tas betalt for nettutredninger i distribusjonsnett. I høringsnotatet er det angitt at «*I distribusjonsnett er ledetidene på nettprosjektene så korte at disse kostnadene inkluderes i anleggsbidraget*». Dette vil være riktig for de fleste prosjekter, men ikke alle. Typiske tilfeller er produksjonstilknytninger, som vindkrafttilknytninger eller andre mindre kraftprodusent-tilknytninger.

Vi har hatt en rekke vindkraftaktører, der det har vært aktuelt at tilknytningen skjer i distribusjonsnett. Her vil eksempelvis vindkraftselskapet kunne ha behov for en nettutredning fra nettselskapet som basis for sin konsesjonssøknad. Vi har i mange situasjoner måtte «*bruke betydeligere ressurser på å utrede flere ulike nettløsninger fordi kundens nettbehov er uavklart*»,

som NVE angir som begrunnelse for innføringen av regelen på regionalnetts- og transmisjonsnettnivået. Det kan ikke være riktig, at samme kostnader i distribusjonsnettet skal belaste nettkundene gjennom nettleien. Det vil dermed også være riktig at nettselskapet kan ta seg betalt for dette. Vi ønsker at forslaget endres tilsvarende, og foreslår at tittelen i § 17-5 endres, slik at den lyder «Betaling for nettutredninger».

Andelen som kunden skal betale for videre utredninger, § 17-5, 3. ledd

Det er angitt i bestemmelsen av «kunden skal dekke en forholdsmessig andel av kostnadene». Det er ikke angitt noe nærmere i høringsnotatet hva som skal ligge til grunn for denne fordelingen. For å hindre uenigheter hadde det vært fordelaktig at det ble angitt noe nærmere hva som skal være grunnlaget for dette.

Informasjonsplikten etter 4. ledd

Det er uklart på hvilket tidspunkt i prosessen informasjonen i § 17-5, 4 ledd skal gis. Til sammenligning er det for anleggsbidrag angitt at, informasjonen skal gis når kunden «utløser» et anleggsbidrag. Det bør fremgå når i prosessen informasjonsplikten inntreffer.

Behov for endringer mv i andre regler

Begrepet «anleggsbidrag» er i dag definert i forskriftens § 1-3. Det er ikke foreslått å endre denne definisjonen i det høringsnotatet som er sendt ut. NVE bør vurdere om definisjonen må samordnes med de endringer og korrigeringer som nå er foreslått i kapittel 16.

Lyse Elnett stiller gjerne i et møte og fremlegger eksempler på problemstillinger som vi mener ikke er dekket godt nok hensyntatt i forslaget til endring i regelverk for anleggsbidrag, og som vi har påpekt i dette høringssvaret.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Håvard Tamburstuen
Administrerende direktør

Åshild Helland
Avdelingsleder måling og rammevilkår